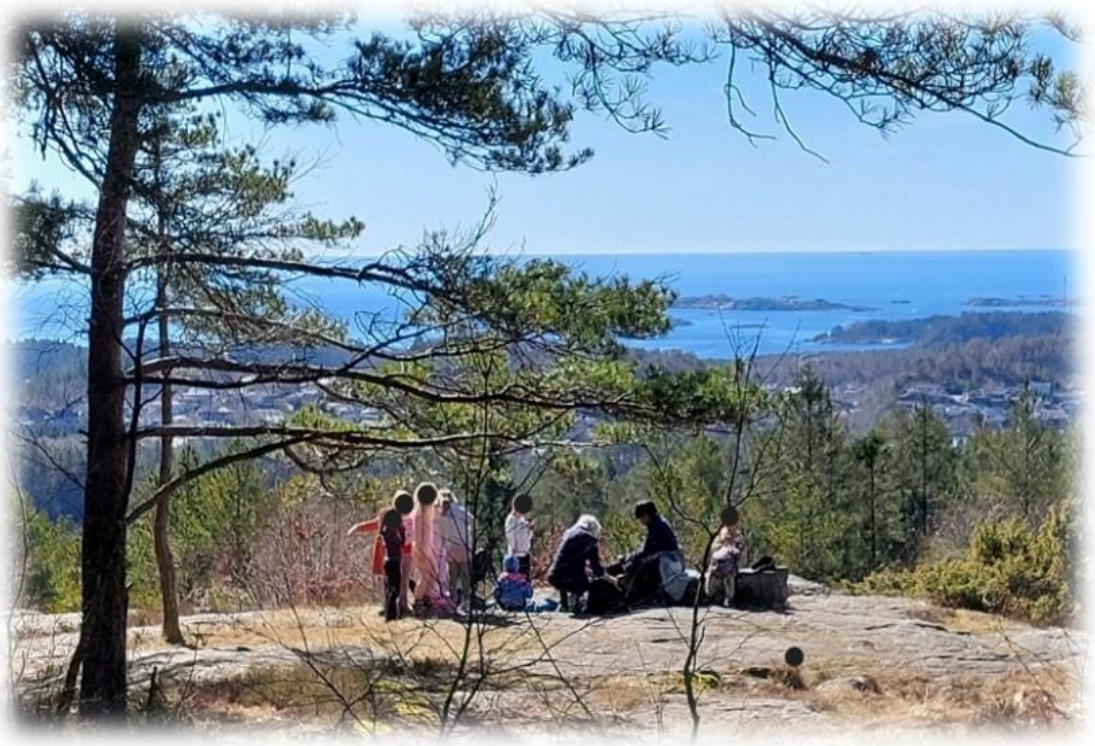

Årsplan

Frøysland barnehage

2026-27

Fra 01.08.26 til 31.07.27

Barnehager i Lindesnes kommune

Lek og læring i et trygt og godt barnehagemiljø

Fastsatt av samarbeidsutvalget 29.04.2026

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE 1

Frøysland barnehage 2

Rammeplanen om årsplan 2

Ny i barnehagen 2

Retningslinjer ved sykdom 4

Overganger innad i barnehagen 4

Overgang barnehage – SFO/ skole 4

Våre felles verdier 5

Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen 6

Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune 6

Hovedsatsingsområder i vår barnehage 7

Den autoritative voksenstilen 8

Fokus mot mobbing og trygghet for alle 8

Kosthold 9

Tverrfaglig samarbeid 10

Samarbeid mellom hjem og barnehage 10

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest 11

Barn og barndom 11

Lek /læring 11

Demokrati og barns medvirkning 13

Kommunikasjon og språk 13

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt 15

Bærekraftig utvikling 15

Livsmestring og helse 16

Psykososialt barnehagemiljø 16

Inkluderende barnehagemiljø 17

Vurdering og veien videre 19

Tabell som illustrerer eksempel på progresjon 22

Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester 26

Planleggingsdager for barnehageåret 2026-2027 27

Tips til ressurser og verktøy for personalet 27

Rammeplanen om årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Frøysland barnehage

Frøysland barnehage er en kommunal barnehage i Lindesnes kommune.
Vedtekter for kommunale barnehager finner du her .

Besøksadresse: Livegen 67, 4517 Mandal

Postadresse: Nordre Heddeland 26, 4534 Marnardal

Styrer Inger-Lise Hillesund Askildsen: 48865846

Inger.lise.askildsen@lindesnes.kommune.no

froysland.barnehage@lindesnes.kommune.no

Hjemmeside: Frøysland barnehage - Lindesnes kommune

Mobiltelefonnummer direkte til din avdeling:

Olle Bolle: 95 057 951

Geitekillingen: 48 093 455

Pulverheksa: 95 011 747

Gruffalo: 95 274 738

Lurvelegg: 98 419 106

Barnehagen ble bygget i 1992 og består i dag av fem avdelinger - Pulverheksa, Gruffalo, Lurvelegg, Geitekillingen og Olle Bolle. Olle Bolle og Geitekillingen har barn i alderen 0-3 år, Gruffalo og Pulverheksa har barn i alderen 3-5 år og Lurvelegg har alle de eldste barna i barnehagen med siste år før skolestart.

Barnehagen har åpent fra kl. 06.45 -16.30.

Avdelingene samarbeider morgen og ettermiddag.

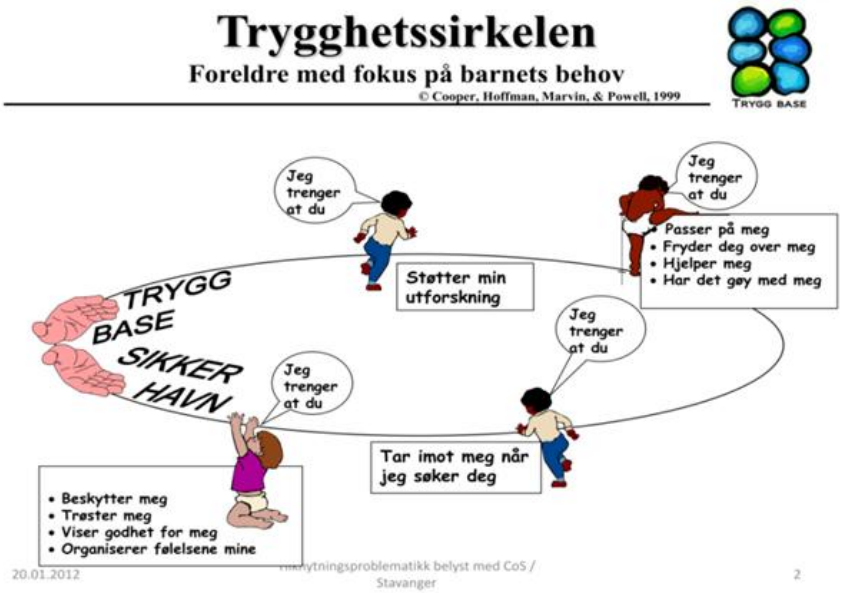
Barnehagen ligger i tilknytning til et vann og til flotte turområder. Dette blir mye brukt. Vi har et stort fokus på trygge, tilstedeværende og aktive voksne og vektlegger vennskap mellom barn.

Ny i barnehagen

Når et barn skal begynne i barnehagen er det viktig med en overgang fra hjem til barnehage som gir trygghet både for barnet og foreldrene/foresatte.

Når et barn har fått plass i Frøysland barnehage ønskes det velkommen med en telefonsamtale til foresatte. I denne samtalen avtales også en førstesamtale. Førstesamtalen gir oss som personale mulighet til å få kjennskap til barnet og til de erfaringer barnet har gjort så langt i livet. Somregel avtales også oppstartstidspunkt i barnehagen i førstesamtalen og det deles ut bilde av primærkontakt om dette er på plass. En primærkontakt er en av de ansatte på avdelingen som dere kan knytte dere litt ekstra opp mot, spesielt i oppstarten. Alle nye foreldre inviteres til et foreldremøte på våren. Fokuset er hvordan det er å være ny i barnehagen. Foreldre inviteres i tillegg til små, korte besøk inne og ute i barnehagen sammen med barnet i perioden fra mai og fram til sommerferien. De får da hilse på noen av personalet og se på avdelingen de skal være på. Det er også mulighet for å stille spørsmål.

Frøysland barnehage jobber etter en modell i tilvenning av nye barn med fokus på tilknytningsteori/trygghetssirkelen og en foreldreaktiv oppstart.

Trygghetssirkelen handler om å møte barna i deres følelser og skape trygghet. Det er viktig at barna blir trygge på oss som jobber i barnehagen. Derfor er tilvenningen i barnehagen spesielt viktig.

Foreldreaktiv oppstart bygger på tidligere erfaringer med tilvenning og forskning på de minste barna. En forelder/foresatt er med barnet de første 5 dagene i barnehagen og deltar aktivt sammen med barnet i det daglige livet i barnehagen. Personalet i barnehagen tar gradvis over. Vi er åpne for innspill fra foresatte underveis, og det er viktig med god dialog og tilbakemeldinger på hvordan dere opplever tilvenningen og om en bør gjøre justeringer. Dette er med på å gi foreldre og barn innsikt og kjennskap til barnehagens hverdagsliv og til å knytte gode relasjoner til de ansatte. Dette kan også være med på å øke tryggheten for både foreldre og barn.

Vi vil på denne måten legge til rette for at det enkelte barn skal få en trygg og god havn i barnehagen før det skal være her alene uten foreldrene. Barn bruker ulik tid på tilvenningen. Dette avhenger av barnets personlighet, alder og tidligere erfaringer – samt hvordan det blir møtt av de voksne i barnehagen. Vi ønsker å legge det beste grunnlaget de første ukene.

Retningslinjer ved sykdom

Se link Helsenorge.no: [Når barn bør være hjemme fra barnehagen]

Overganger innad i barnehagen

For at barna også skal få en trygg og god overgang når de blir eldre og skal over på en annen avdeling, har vi rutiner for dette. Vi legger opp til besøk og felles aktiviteter/turer på tvers av avdelingene. Vi prøver å ha flere fokus når vi velger hvilken avdeling barnet skal gå på: vennskap mellom barna, om man har samarbeidet med avdelingen tidligere fordi man har eldre søsken, alderssammensetning og kjønnsfordeling.

Når det er avklart hvilken avdeling barnet skal gå på, er personalet på «ny» avdeling bevisst på å prate og leke med barna som skal begynne på avdelingen. I juni får barn og foreldre invitasjon til besøksdag på ny avdeling. Her er det bilde av de ansatte som jobber på avdelingen og informasjon om hvem som er barnets primærkontakt. Før nytt barnehageår starter klargjøres garderoben med barnets navn.

Overgang barnehage – SFO/ skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Foreldre, barn, barnehage og skole samarbeider for å skape en god overgang. For at barnet skal få en god start i skolen, er det viktig at skolen får opplysninger om det enkelte barns behov og utvikling. Våre rutiner for informasjon til skolen innebærer blant annet at vi fyller ut skolestartskjema sammen med foresatte og barn. Dette blir sendt videre til skolen, dersom foresatte godkjenner det. Formålet med skjemaet er at skolen skal kunne tilrettelegge skolestarten best mulig for det enkelte barnet. Informasjonen skal bidra til å:

- Skape trygghet for barnet og foresatte ved skolestart
- Sikre sammenheng i læringen og utviklingen til barnet
- Gi læreren som skal ha barnet mulighet til å få litt kjennskap til den nye eleven.

For noen barn vil det også være behov for å ha et overføringsmøte med foreldre/foresatte, barnehagen og skole. Her utveksles informasjon som kan være viktig for skolen/SFO å inneha. Terskelen for å ha overgangsmøte er lav, og det er flere barn som har det hver vår. Tanken er at jo bedre forberedt skolen er, jo bedre kan de ta imot barna og jo tryggere blir overgangen.

I Frøysland barnehage har vi en egen avdeling med førskolebarna. På denne avdelingen jobbes det blant annet etter prinsipper for lekbasert læring. Elementene i dette er språk, matematikk, selvregulering (bl.a. trening av impulskontroll og arbeidsminne) og sosial kompetanse som omhandler hvordan vi er mot hverandre. Førskolegruppen har et godt samarbeid med nærskolen hvor vi er på besøk på SFO, låner gymsalen og på lusketurer både inne og ute på selve skolen

Barnehagens formål og innhold *(§ 1 i Barnehageloven)*

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Våre felles verdier

Barna i barnehagene i Lindesnes kommune skal oppleve at barnehagen er et godt sted å være, hvor de får leke, lære og blir møtt med respekt og tillit. Personalet jobber kontinuerlig med utvikling av barnehagens kvalitet ved å sette av tid til refleksjon over egen praksis og gjennom ulike kompetansehevende tiltak.

Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen

- *Våre innbyggere er godt rustet for utdanning og arbeidsliv. Barnehage er en mestringsarena for alle.*
    - *Vi utvikler systemer slik at alle barn får brukt sitt talent og læringspotensial.*
    - *Vi vektlegger skapende arbeidsmåter, som entreprenørskap i barnehage og skole.*
- *Lindesnes kommune har en sunn økonomi og en robust organisasjon.*
    - *Vi utvikler rause ledere som gir rom for nytenkning og handlekraft, som involverer og motiverer og skaper resultater gjennom trygge medarbeidere.*
    - *Vi styrker digitale ferdigheter blant ansatte og innbyggere, og bruker teknologi for å forenkle og forbedre arbeidsprosesser og samhandling på tvers.*
- *Alle som kan, deltar i yrkeslivet, og vi har økt andel som er i lønnet arbeid.*
    - *Vi øker antall læreplasser innen utdanninger hvor det er behov for arbeidskraft.*
    - *Vi tilrettelegger for at mennesker kan få brukt sin arbeidsevne ved behov for redusert stilling.*
- *Barn har en trygg oppvekst som gjør dem rustet til å mestre livet.*
    - *Barn medvirker aktivt i sin hverdag*
    - *Vi legger til rette for at alle barn og unge trives i et godt og inkluderende miljø*
    - *Vi avdekker barns behov for støtte og hjelp tidlig, og det følges opp*
    - *Vi øker vår kompetanse på barn og unges digitale liv, for å forstå mulighetene dette gir og forebygge uønskede hendelser.*

Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune

Hovedsatsingene i oppvekst i sees i sammenheng med Regionplan Agder 2030, Kommuneplanen «Bedre sammen 2020-2032», Rammeplan for barnehager og Regional strategi for kompetanseutvikling i barnehagene (ReKomp). Satsingsområdene samsvarer med Temaplan mestring 2023-2030 og Målbilde og handlingsplan 2023 – 2026 for oppvekst.

- Digitalisering
    - Mål:
        - Økt effektivitet og kvalitet i ledelse og forvaltning
        - Mer læring og økt inkludering for barn og unge
        - Oppdatert og fremtidsrettet kunnskap, kompetanse og kunnskapshåndtering
        - Helhet og sammenheng i opplæringsløpet
        - God og åpen kommunikasjon og kunnskapsoverføring mellom barn og unge, foresatte, barnehage, skole og det tverrfaglige kompetansemiljøet
    - Barnehagene våre oppgraderer det digitale utstyret sitt, og vi får økt digital kompetanse i personalgruppa gjennom Regional Kompetanseheving (ReKomp).
- Entreprenørskap
    - Mål:
        - Utvikle barn og ungdoms kreativitet, skaperglede og mestringstro
        - Gi barn og ungdom forståelse for betydningen av verdiskapning og nyskapning i arbeidslivet

        - Fremme barn og unges samarbeidsevne og ansvarsbevissthet
        - Styrke samhandling i lokalsamfunnet mellom næringslivet- og arbeidslivet og barnehagene og skolene
    - For barnehagene våre kan det eks bety at vi samarbeider med eks SKAP folkehøyskole, noen barnehager er «Livsglede barnehager» og andre har et tett samarbeid med det lokale næringslivet.
- **Inkludering**
    - Mål:
        - Alle barn og unge i Lindesnes skal ha et opplæringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring
        - Alle barn og unge i Lindesnes opplever mestring på trygge og gode leke og læringsarenaer
        - Alle barnehager og skoler i Lindesnes arbeider helhetlig og systematisk med utvikling av godt foreldresamarbeid og utvikling av gode nærmiljøer
    - For våre barnehager kan det eks bety at vi har et høyt fokus på voksenrollen til den ansatte, vi er opptatt av mangfold og vi jobber bevisst mot krenkelser.
    - **Kommunalsjef oppvekst presiserer i sitt oppdragsbrev at alle enheter skal jobbe mot inkluderende arenaer, hvor likeverd og medvirkning er kjerneverdier.**

- Språk, lesing og skriving
    - Mål:
        - Det er bibliotek og utlån av bøker i alle barnehager.
        - Alle barn blir lest høyt for hver dag i barnehagen.
        - Det er et spennende leseprosjekt i barnehagen hvert år.
    - For våre barnehager kan det eks bety at vi bruke dialogisk lesing som metode.

Hovedsatsingsområder i vår barnehage

Barnehagen har, etter evaluering av årsplanen for forrige barnehageår, vurdering av praksis og innspill fra barn og foresatte, valgt følgende hovedsatsingsområder for neste barnehageår:

Den autoritative voksenstilen

Den autoritative voksne bygger en positiv relasjon med barna og mestrer balansen mellom varme og kontroll. Den voksne ser barnets perspektiv og har medvirkning i fokus. Krav settes ut fra barnets forutsetninger, og den voksne utøver positiv grensesetting. Voksenstilen er preget av varme og respekt for barnet.

Fokus mot mobbing og trygghet for alle

De ansatte skal gi barna et godt grunnlag for å være inkluderende og gode med hverandre, og lære dem å reflektere over egne handlinger og sin væremåte i møte med andre. Sammen med barna jobber vi med musikk, litteratur, samtaler og ulike formingsaktiviteter rundt temaet, og parallelt har ansatte blitt kontinuerlig kurset i å øke bevisstheten om voksenrollen. Vi vil ha fokus på:

- Voksenrollen i utelek med spesielt fokus på tilstedeværende og aktive voksne som bidrar og hjelper barna til god lek, samspill og inkludering.
- At ansatte veileder hverandre, setter i gang aktiviteter og er bevisst på hvor de er og tilgjengeligheten deres til barna. Dette for å bli bedre i voksenrollen ute.
- At de ansatte skal bli enda bedre kjent med planen «Jeg trives – trygt og godt barnehagemiljø» som Lindesnes kommune har utarbeidet.

Fokus vi har på avdelingene sammen med barna kan være:

- hvordan vi leker sammen
- hvordan vi hjelper hverandre
- hvordan vi snakker sammen
- hvordan vi takler konflikter og utfordringer

Vi voksne har en sentral rolle i å være tilstede og veilede barna der det trengs. Det er lov å være ulike, men det er likevel viktig å godta hverandre for den man er. Vi har også en foreldrepakke i barnehagen, som foreldre kan låne av oss hvis de ønsker.

Kosthold

Sosial –og helsedirektoratet har utarbeidet retningslinjer for mat og måltider i Norske barnehager. Barnehagen er en pedagogisk og helsefremmede institusjon. Barnehagens arbeid med helse, måltider, kosthold og hygiene er nedfelt i barnehageloven, rammeplanene og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Barnehageloven § 2 sier: «Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller»

«Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner» (Rammeplanen s.11).

For de barna som ønsker det så kan frokost spises i barnehagen på morgenen frem til kl.8.30. Barna har da med seg egen niste. De får også tilbud om vann eller melk til maten. Barnehagen serverer et måltid midt på dagen. To av dagene bakes hjemmebakt brød og det serveres et varmt måltid i uka. De eldste barna er med på å tilberede dette som en aktivitet og de de har medvirkning til menyvalg for de tre store avdelinger. Hovedfokus er helse og sunn kost med grove produkter, fisk, vegetarretter og mye grønnsaker/salat.

På ettermiddagen får barna frukt og knekkebrød eller rester fra hovedmåltidet. Vi ønsker å ha fokus på bærekraft også sammen med barna.

Når barn har fødselsdag, blir dette markert med flagg, krone, «bursdagssamling» og «bursdagsfruktfat», fruktsalat eller smoothie.

Vi er opptatt av å gi barna gode kostvaner og sunn mat. Barnehagen ønsker å vise barna at det er forskjell på hverdag og fest, også når det gjelder mat. Som vi vet er mye sukker ikke bra, verken for tennene eller kroppen. Overvekt er i ferd med å bli et stort problem også blant barn. Barna må lære å bli bevisste på følelse av sult, tørste og metthet for å utvikle god appetittregulering. Småspising mellom måltidene er derfor ikke gunstig, heller ikke med tanke på tannhelse. Sultfølelse mellom måltid kan skyldes at barna er tørste og vi tilbyr da vann som drikke.

I barnehagen vil barna få kake/godteri til helt spesielle anledninger, som Lucia, påskelunsj og lignende. Vi vil oppfordre foreldre til å tenke seg om også når det gjelder pålegg og niste generelt. Mat som gir god tyggemotstand (for eksempel knekkebrød og brødskiver med skorper) er viktig for utvikling av munnmotorikken. God munnmotorikk er viktig med hensyn til språkutvikling/uttale.

Barna skal gis god tid ved måltidene. De skal oppleve at de får mulighet for å spise seg mette og at det skapes måltidsglede. Det legges til rette for at personalet gjerne spiser sammen med barna av flere årsaker. De er viktige rollemodeller for barna, det skapes gode dialoger mellom barn og voksne og trivsel er i fokus. Måltidene er også gode arenaer for å bygge relasjoner og oppmuntre barna til å smake på forskjellig mat.

Praksisfortelling: Gutt 5 år har ikke lyst til å smake på grønnsaker, men får beskjed om å smake på to ting. Barnet kan legge til side dersom han ikke liker grønnsakene. Han kommer tilbake etter litt og spør om han kan få mer. «Likte du det?» spør den ansatte. Gutten ser opp og sier: «ja, jeg liker det her i barnehagen – men ikke si noe til mamma og pappa».

Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn er nå samlokalisert i Familiens hus, der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, psykolog, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er, ifølge barnekonvensjonen og barneloven, foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan. Rammeplan om samarbeid mellom hjem og barnehage

Det finnes et nasjonalt utvalg for foreldre med barn i barnehagen - fub

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet. Alle som jobber i barnehagen må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt opplysningsplikt til barnevernet som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil, som en hovedregel, bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Barn og barndom

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Lek /læring

Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære å mestre. Dette skal blant annet komme til utrykk i arbeid med rammeplanens fagområder.
Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Rammeplanen om fagområdene .

Frøysland barnehage skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Vi vil støtte og veilede barna til å leke, lære, utforske, undre og mestre. Vi vil gi utfordringer tilpasset deres eget læringsbehov og stille barna åpne spørsmål så de selv kan undre seg og komme frem til svar. Vi vil inspirere, gi rom og tid for ulike typer lek både ute og inne hver dag. Vi skal ha variert lekemateriell og tilrettelagt fysisk miljø.

Barna kan utvikle språk, kommunikasjon, fantasi, kreativitet, tallbegrep, omsorg for hverandre, glede, humør, bearbeidelse av opplevelser, konsentrasjon og sosialt samspill gjennom leken. Vi voksne skal ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle blir inkludert i leken og i barnegruppen. La barna lære sosiale spilleregler gjennom lek. Være bevist på vår rolle som voksne i leken. Støtte opp om relasjoner mellom barna og veilede dersom det er det vi anser som uheldige samspillmønster. Oppfordre til å bruke alle sansene i læringsprosessen. Vi voksne må være fleksible og ha en åpen holdning til barnas innspill. Vi må være oppmerksomme på hva som interesserer barna og ta det med i planene våre. Vi vil at alle barna skal få oppleve og erfare utfordringer og mestringsopplevelser. Læring skjer kontinuerlig, gjennom alt man opplever.

Praksisfortelling:

Det er frilek inne på småbarnsavdelingen. Barna leker med forskjellige ting rundt på avdelingen. Ellen 3 år sitter under et bord og leker med en dukke, ei seng og noen tepper. Hun er veldig konsentrert om å pakke inn dokka i tepper. Olaug 2,5 år står helt stille et par meter unna og ser og ser på Ellen. Etter en stund ,2-3 minutter, trekker hun pusten tydelig inn og går bort til Ellen. Hun bøyer seg ned og spør: Skal vi leke? Ellen ser opp, smiler til Olaug å sier: Ja. Olaug kryper inn under bordet, tar et av de ledige teppene og legger det over seg og sier: Nå er det natta. Jentene fortsetter leken og har ei god stund under bordet.

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen. Lek og læring i barnehagen forgår både ute og inne, - både analogt og digitalt. Fra Rammeplanen Om barnehagens digitale praksis

Slik vil barnehagen benytte digitale verktøy for å berike barnas lek og læring:

- La barna få en begynnende forståelse knyttet til det digitale.
- Bruke mobil/PC/nettbrett til å søke opp/vise bilder av det barna viser interesse for (F.eks. bokstaver, figurer, dyr, fugler osv.). Både ute, inne og på tur.
- Bruker film/musikk på pc og lerret
- Ta i bruk Qr koder i arbeid på avdelingen
- Lytte til sanger og høre på fortellinger.
- Lydlotto
- Være aktive engasjerte voksen sammen med barna.
- Ta bilder sammen og av barna, bruke de til å se på, glede og snakke om.

Punkter for egenvurdering

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- At barna er sammen med en voksen for å spille spill, finne bilder og musikk på nettbrettet
- La barna ta egne bilder på tur med fotoapparat
- Barna er med, sammen med voksne, på hele prosessen med å ta bilde, legge det inn på dataen, bilde-redigere og skrive ut.

Demokrati og barns medvirkning

Barnehagen skal fremme danning og læring. Med danning mener vi livslang læring der de voksne møter barna åpent og undrende, og barna opplever at de er likeverdige og aktive parter. I framtiden trenger vi mennesker som er delaktige, ansvarlige, kreative og reflekterte.
Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som selvstendige mennesker. Uavhengig av alder og forutsetninger, skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.
Rammeplanen om demokrati, barns medvirkning og om læring.

Punkter for egenvurdering

For vurdering av måloppnåelse og som grunnlag for refleksjon over egen praksis, har vi prioritert å se etter disse punktene:

- Vi ser at barna leker med hverandre uavhengig av avdeling, alder, kjønn, språk, kultur, hudfarge osv.
- Barn og voksne vet om reglene i barnehagen og hvordan de håndheves. Voksne er tilstede og hører, tar på alvor, og i samarbeid med barna finner vi løsninger når de er uenige.
- Gjennom observasjon og samtaler med barna ser vi hva de liker og er opptatt av. Planer og tema legges ut ifra dette, med «rammeplan for barnehagen» som grunnlag.
- Det å gi og ta, vinne og tape, vente på tur, føre en dialog osv. gjøres gjennom spill og lek både ute og inne.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling, i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.
Rammeplanen om kommunikasjon og språk

Punkter for egenvurdering

Rammeplanen sier at gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Barn er ulike, de lærer på ulike måter, og tar i bruk ulike metoder. Vi i Frøysland barnehage har som mål å skape et språkstimulerende miljø for alle barn. Så hva betyr dette, og hvordan gjør vi det i praksis?

Rammeplanen sier at vi som personale skal invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål, og det er viktig for oss i den daglige kontakten med barna. Først og fremst må vi voksne benytte vårt eget språk aktivt, bruke kroppsspråket vårt og benevne alt vi gjør. Vi må vise interesse for barnet og hva det holder på med, være nysgjerrig, spør om vi kan leke sammen med det osv. Sett oss ned på gulvet, være tilgjengelige og i blikkhøyde. Vi må gjøre vårt for å skape en god relasjon til barnet. I vår barnehage setter vi barnet først, og må da ta ansvar for å skape relasjoner, samtaler og vise interesse. Rollelek, og lek generelt, er viktig for det verbale og det nonverbale språket. Vi møter barna på deres nivå og deres arena. Vi leser for barna, i samlingsstunder, i hviling og ellers i løpet av dagen. Barna har bøker tilgjengelig hele dagen. Vi har dialogisk lesning, hvor vi går i dybden på ei bok, vi har eget foreldrebibliotek hvor foreldre kan låne bøker med seg hjem og lese for barna.

Sistnevnte jobbes med i samarbeid med Mandal bibliotek. Overfor foreldre synliggjør vi at vi jobber med språk ved f.eks. å bruke bilder av ulike hendelser, sanger eller ordlister- på veggen på avdelingen eller til foreldrene på Visma. Dette gjør vi for å oppmuntre til samtale og dialog mellom barn-barn og eller voksne-barn (både ansatte og foresatte). Vi prøver også å fortelle hva vi øver på med deres barn i hente- og bringesituasjonen. Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal vi i barnehagen altså bidra til at barna uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter, og bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter.

Punkter for egenvurdering

Vi bruker språkkasse, snakkepakken og språkposer - barna får sitte sammen med en voksen og snakke om innholdet. Dette gir oss god mulighet til å samtale og sette ord på ting, enten det er knyttet til sanger, eventyr, leker eller ett tema.

- Jobbe med barna i mindre grupper - Skape gode relasjoner til det enkelte barn ved f.eks. at de voksne fordeler seg og sitter sammen med barna både i aktiviteter og rollelek eller turer i små grupper hvor man blir godt kjent.
- For å treffe barna best mulig i forhold til språket har vi aldersinndelte grupper. Her får for eksempel barna øvd seg på å stå fram og fortelle ut fra egen alder.
- Vi er opptatte av gode samtaler rundt måltider og her har vi gode muligheter til å passe på at alle barn blir sett, hørt. Vi reflekterer sammen med barna og er bevisst hvordan vi bruker språket og gir barna utfordringer til å fortelle til hverandre.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i felleskapet. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet, der mangfold sees på som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt. Rammeplanen om mangfold og gjensidig respekt og om likestilling og likeverd

- Vi ønsker å fremme barnas nysgjerrighet og undring over ulikheter og forskjeller.
- Støtte og veilede barna slik at de får oppleve glede og mestring, alene og i fellesskap.
- Vi lar barna oppleve at det finnes ulike måter å tenke, handle og leve på. Kanskje barna kan lære noe av og til hverandre?
- Vi vil støtte, følge opp og veilede barna ut ifra deres kulturelle og individuelle forutsetninger.
- Vi lytter og respekterer hverandre. Viser respekt for det som er bestemt.
- Samarbeide i lek og aktiviteter. Vi har flere ulike typer leker slik at det skal være noe for alle. Uavhengig av kjønn skal alle barna ha lik mulighet og støttes i valgene de tar i hverdagen.
- Alle barna skal bli sett og hørt. Vi vil oppmuntre de til å bli en del av fellesskapet.
- Synliggjøre et mangfold av ulike familieformer (på småbarnsavdelingene har alle barna hvert sitt «hus» på veggen med bilder av familien sin. Dette bildet blir ofte tatt frem i fellesskap og snakket om).

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå, og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling. Rammeplanen om bærekraftig utvikling.

- Vi ønsker å gi barna kjærlighet og nærhet til naturen. Dersom barna er glad i naturen vil de også ta vare på den. Vi går tur i skog og mark, undrer oss og oppdager ting, sammen med barna. Når vi er på tur har vi alltid søppelpose med oss, slik at vi kan plukke med oss søppelet vårt.

- Vi formidler til barna at alt liv har verdi. Vi skal respektere, og ta vare på alt liv, også de minste. Barn er nysgjerrige og fascinert av småkryp. Finner barna paddelus eller meitemark kan de godt «passe på» dem litt oppi ei bøtte eller hånden, før vi slipper de ut igjen.
- Barna lærer å kildesortere søppel, og hvorfor det er viktig.
- Vi arbeider for å minske matsvinnet. De voksne oppmuntrer barna til å kjenne etter, «orker jeg mer mat eller er jeg mett». I tillegg begrenser vi mengde pålegg og frukt/grønt vi setter frem på bordet. Blir det tom kan vi heller fylle på.

- Vi har gjenbruk – vi tar i bruk ting vi finner i naturen, bruker «søppel» i formingsaktiviteter og handler det vi kan på gjenbruks butikker.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser, med rom for utforskning og sunne helsevaner. Vi gir barna grunnlag for å utvikle matglede, og vi gir dem kunnskap om hva om er sunn mat. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse i møte med rammeplanens fagområder. Barna skal møtes med en holdning der de voksne søker å forstå hva som ligger bak barns atferd. Barna skal støttes i å håndtere livene sine gjennom trygghet, relasjon og støtte til god følelsesregulering. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Rammeplanen om livsmestring og helse

- Viktig med tilstedeværende voksne som ser og anerkjenner det enkelte barn.
- Barn får støtte i å mestre motgang og bli kjent med seg selv. Hjelpe barna å regulere de ulike følelsene, selvregulering.
- Fremme gode relasjoner mellom barn-barn og barn- voksen.
- Gjennom turer, lek inne og ute skal vi legge til rette for motorisk utvikling og bevegelsesglede.
- Vi serverer sunne og innholdsrike måltider, med mye frukt og grønnsaker. Barna tar også del i å forberede måltider.
- Vi har en tett dialog med foreldrene, der vi observerer og mottar informasjon om barnets omsorgs -og livssituasjon.

Psykososialt barnehagemiljø

Fra Barnehageloven kap. 8, §42
«Alle som arbeider i barnehage, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehage, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.»

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om at et barn ikke har det trygt og godt skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal det settes inn egnede tiltak. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan, og i planen skal det stå:

a) hvilke problemer tiltakene skal løse
b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
c) når tiltakene skal gjennomføres

d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
e) når tiltakene skal evalueres

Inkluderende barnehagemiljø

Fra Rammeplanen kap. 1
«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at alle barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.»

Planen Jeg trives - trygt og godt barnehagemiljø er et arbeidsverktøy for alle barnehagene i Lindesnes kommune. Det skal være til hjelp for å sikre at alle barna har et trygt og godt barnehagemiljø. Dette er et mål for barnehagene. I utsagnet ligger det at barna skal trives og de skal oppleve inkludering og mestring hver dag.

Alle barn skal oppleve:

- Å bli ønsket velkommen i barnehagen hver morgen.
- Å ha noen å leke med.
- Å være viktige for andre barn og voksne.
- Forutsigbarhet i barnehagedagen.
- Mestring hver dag.

For å sikre dette må personalet:

- I tett samarbeid med foresatte sikre en god oppstart i barnehagen, hvor det legges vekt på tilknytning.
- Ha førstesamtale med foresatte, fortrinnsvis før barnet begynner, etter metoden «motiverende intervju».
- Møte barna med en hilsen og et smil når de kommer til barnehagen.
- Være der barna er for å vite hvordan barna har det, og kunne hjelpe når det trengs.
- Observere i lek og andre aktiviteter.
- Hjelpe og støtte barn i/inn i lek – delta i lek.
- Være varme og grensesettende voksne, i tråd med teori fra Være sammen.
- Sørge for at barnehagen har forutsigbare rutiner.
- Sørge for at barna ikke har for mange å forholde seg til. Alle barn har en primærkontakt.
- Ta initiativ til aktiviteter og samspill som fremmer et inkluderende læringsmiljø.
- Være bevisst at de er modeller for barnas sosiale atferd.
- Korrigere hverandre dersom noen opplever at andre ansatte mobber eller krenker barn eller andre voksne.
- Hjelpe hverandre til å bli oppmerksomme på barn som ikke trives, som plages eller ekskluderes.
- Være interessert i å snakke med barn, og ta initiativ til samtaler.
- Lytte til det barna forteller eller kommuniserer på andre måter.
- Lære barn om følelser, hvordan de kjennes og hva de heter.
- Snakke med barna om hvordan vi skal være mot hverandre slik at alle kan ha det bra.
- Ha tett kontakt og samarbeid med barnas foresatte hvor trivsel er et viktig tema. Dersom personalet er bekymret for et barn, deles det tidlig med foresatte (Med unntak av mistanke om vold og seksuelle overgrep).

Tegn på at barn trives og har det bra:

- Smil og latter.
- Deltar i lek – og kommer med innspill og forslag. Har varierte roller.
- Har venner.
- Har lyst til å gå i barnehagen.
- Tør å si ifra til en voksen dersom det er noe som ikke er bra.

Definisjon på mobbing i barnehage:

Barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for fellesskapet (Lund & Helgeland 2015).

For å forebygge eller stoppe mobbeatferd, er det nyttig å analysere om det er noen opprettholdende faktorer i barnets omgivelser, som bør endres. I dette arbeidet bruker vi Thomas Nordahl analysemodell.

Den aller viktigste innsatsen for å motvirke mobbeatferd, er det generelle arbeidet personalet gjør med å skape et godt og trygt barnehagemiljø. Et miljø der de voksne er tilgjengelige og aktive sammen med barna, og hvor personalet ser, hører og involverer seg. Negativ atferd må stoppes og avlæres, og det er de voksnes ansvar at det blir gjort. Både de ansatte i barnehagen og barnas foresatte. I dette arbeidet er samarbeid mellom hjem og barnehage viktig og at det er lav terskel for å si ifra.

Foresatte kan forebygge mobbeatferd ved å:

- Være bevisst på hvordan andre barn og foresatte omtales.
- Være bevisst på å være gode rollemodeller i handling og kommunikasjon innad i familien og ute i sosiale sammenhenger, f.eks. på fotballkamp og i trafikken.
- Være engasjerte også i de andre barna.
- Be barn med seg hjem, la barna treffe hverandre i en annen setting enn den de er vant til i barnehagen.
- Prate med barna sine om hvordan de har det og hvordan det er greit å oppføre seg.
- Delta på foreldremøter hvor inkluderende holdninger og handlinger og mobbing er tema. Her avtales gjerne regler og tiltak for å sikre at alle barn (og foresatte) skal føle seg inkludert. F.eks. regler for burdagsinvitasjoner og opprettelse av gruppe på Facebook for foreldre på avdelingen.
- Følge opp de reglene og tiltakene som er avtalt på foreldremøter.

- Sammen med personalet i barnehagen ha fokus på å oppdage og stoppe alle former for negative handlinger og begynnende mobbeatferd, slik at det ikke utvikler seg til uheldig samhandlingsmønster som over tid resulterer i mobbing.

Viktig å tenke gjennom:

- Hvordan ville du ha likt at ditt barn er det eneste som aldri blir bedt i bursdag?
- Hvordan ville du likt at ditt barn overses/omtales negativt av andre foresatte?
- Hvordan ville du likt at ditt barn diskuteres rundt andres middagsbord?
- Hvordan ville du likt at ditt barn blir kommentert negativt i garderoben mens det hører på?
- Hvordan ville du likt at ditt barn aldri blir bedt med andre hjem?

Vurdering og veien videre

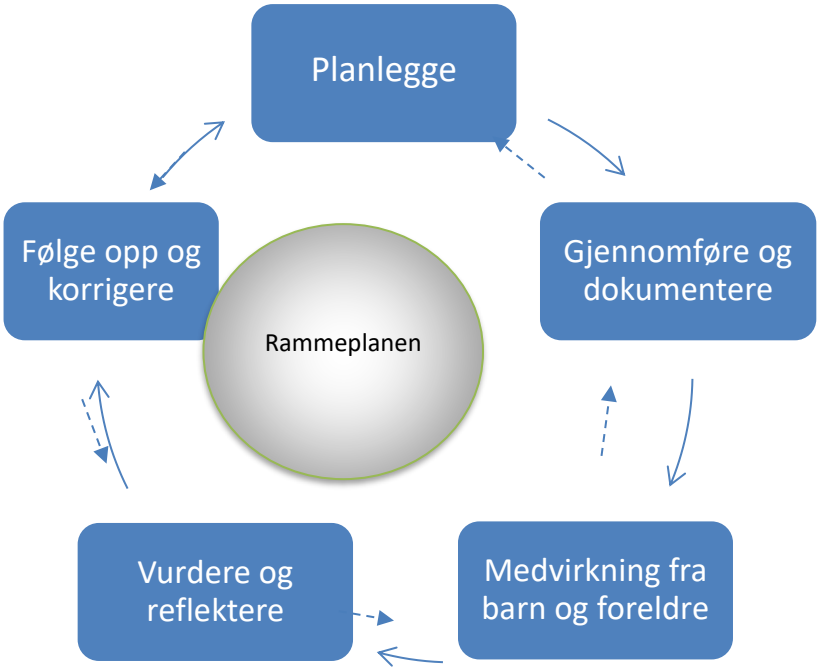
- Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig med vurdering, der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna.
- Når barnehagen gjennom året jobber med egenvurdering, tas det utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn, i alle aldersgrupper, får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

- **Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø**
- Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen.
  I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til utrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»?
  Rammeplanen om progresjon.

- **Pedagogisk dokumentasjon**
- Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon er det den pedagogiske dokumentasjonen som vektlegges, da den rommer mulighet for endring og utvikling av praksis.

- **Plan for arbeidet**

- I denne årsplanen har vi gitt noen punkter for egenvurdering innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon i vår barnehage:

- Innholdet i årsplanen skal vurderes minst 1 gang hvert halvår.
- Vurderingen skal foretas av personalet enten på avdelingsmøter, eller på personalmøter.
- Barna skal tas med i vurderingsarbeidet. De gir daglig innspill til innhold og aktiviteter som preger deres hverdag. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.
- Progresjon sikres ved at barna får nye opplevelser og deltar i ulike aktiviteter etter alder og modenhet.
- Det viktigste er selve prosessen- at arbeidet skal gi barna positive opplevelser og erfaringer.
- Bruke observasjonsskjemaet Alle Med som et redskap på alle barn for å følge med på om barna utvikler seg som forventet.
- For å kunne vurdere arbeidet vårt, trenger vi tilbakemeldinger og informasjon fra foreldre/foresatte om hva som fungerer og hva som fungerer mindre bra. Gjennom foreldreundersøkelsen får foreldre/foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. De svarene vi får her, bruker vi både for å forbedre oss og for å bevare det som er bra, i tillegg til videre planlegging i barnehagen.
- Under hvert fagområde har vi satt opp aktiviteter/tema med progresjon for de ulike aldersgruppene (se vedlegg).

Eksempler på hvordan progresjon kommer til uttrykk i vår barnehage

- Vi tilfører utstyr og leker barna viser interesse for gjennom observasjon i lek eller i samtale med barna. Det kan være dinosaurer, biler, bøker ol.
- Tilrettelegger og inspirerer leken ved å tilføre nytt materiale eller utstyr ved behov.
- Fordeler utstyr og leker inne og ute etter aldersinndelingen vi har i barnehagen.
- I samlinger og ulike opplegg vi har på avdelingen deler vi barnegruppen etter alder og modenhet. Vi har f.eks. egen førskolegruppe der kun de eldste er sammen.

Tabell som illustrerer eksempel på progresjon

FAGOMRÅDE MED MÅL	METODE 1-3 ÅR	METODE 3-5 ÅR	METODE 5-6 ÅR
Kommunikasjon, språk og tekst **Mål:** **Skape et språkstimulerende miljø for alle barn.**	-Forstå enkle beskjeder Eks: skal vi lese ei bok -Reagere på navnet sitt -Si enkle ord. 2-3 ords setninger. Benevne gjenstander med navn.. -De eldste på avdelingen kan fortelle litt. -Vite hvor nese, øyne og munn er. -Kjenne igjen og etter hvert kunne noen sanger, rim og regler. -Bruke bøker. -Vi bruker Gullhår og de tre bjørnene.	-Språksett/ språkkasse og kommuniserer rundt situasjoner og gjenstander -Bruker konkreter, språkposer, IKT, turer, lek -Fokuserer på begrep som stor/liten, lang/kort, størst/minst farger og noe tall -Dramatiserer eventyr, rim og regler, sangleker -Tuller og tøyser med språket (klappe- og navnesanger) -Leser billedbøker med tekst – DIALOGISK LESNING	-Lese bøker med mer tekst og mindre bilder, eventuelt uten bilder. -Dialogisk lesing (lese bøker på ulike måter som f.eks. fremheve viktige ord I teksten, gjenfortelle, tegne fra boka osv.) -Tilnærming til norsk skriftspråk med aktiviteter knyttet til bokstaver og gjenkjenning av disse.
Kropp, bevegelse, mat og helse **Mål:** **Gi barna motorisk utfoldelse og gi dem grunnleggende motoriske ferdigheter gjennom lek, turer i naturen og andre aktiviteter.**	Lære å gå, hoppe og løpe. Kunne litt om kroppen. Hvor er magen, hode, hender, bein. Tegne, pusle, holde fargeblyanten. Trille ball.	-Fokus på sunn mat -Barna er med på lage middag, kutte frukt. -Rollespill om kroppen om hva som er lov å gjøre (Dra ned buksa, ta på rumpa….) lære å sette grenser for egen kropp	-Øve på å spise med kniv og gaffel -Svømmekurs -Avtale med skolen om bruk av gymsal -Toppturer

	Oppleve gode vaner og sundt kosthold. Lære å drikke av kopp. Spise skorper og smake på ulik mat. Vaske hender før mat og etter dobesøk. De eldste sykle på trehjulssykkel. Gå på turer i ulendt terreng.		
Kunst, kultur og kreativitet **Mål:** **Gi barna kjennskap til ulike måter å uttrykke seg på estetisk, og gi dem gode opplevelser med ulike uttrykksformer**	Oppleve og få kjennskap til ulike formingsmateriell. Eks. -maling, playdoleire, liming og begynnende klipping. Få kjennskap til sanger, rim og regler. Oppleve og bli lest for og se på bilder. Dramatisering, både å se på og delta selv. Utkledning	-Bruker bildebøker som utgangspunkt for samtale -Barna blir kjent med ulike formingsteknikker som maling, klipp og lim, tegning, leire, kitt mm -Barna prøver seg på ulike former for dans og bevegelse -Minirøris, sangleker, fellesleker -Barna får utvikle sin kreativitet både gjennom egenvalgte aktiviteter og voksenledet aktiviteter	-Dialogisk lesing og kreative prosesser knyttet opp mot dette. Det kan være tegning, maling, forming av ulike materialer eller musikk/dans.
Natur, miljø og teknologi **Mål:**	Oppleve naturen og glede ved å være ute. Gjenkjenne og etter hvert kunne navn på	-Bruker naturen til lek og undring -Barna lærer om ulike småkryp og å være snille med dyra	-Gå på turer og ha bål -Bruke iPad til både spill og til å undersøke/finne ut av ting.

Gi barna gode opplevelser ved å ferdes i naturen og undre seg der. Gi dem også tid til å oppdage naturen ved å bruke alle sansene	våre mest vanlige dyr og vekster i nærmiljøet. Enkel søppelsortering. Undre seg over naturens fenomener: -is på vannet -blader som faller -maur som jobber Bruker ikke nettbrett. Lette eksperimenter.	-Bruker naturen til alle årstider -Snakker om at vi ikke kaster søppel i naturen, at det skal være fint etter oss når vi går hjem -Barna får erfaring med teknikk som Briomekk, pc og ipad, Kamera	-øve på å bruke pc/ipad
Antall, rom og form **Mål:** **Barnehagen skal stimulere** **og legge til rette for undring knyttet til tall, former og begreper**	Kjenne sin plass i garderoben og ved bordet. Telle til 3. Sortere og rydde leker. Forstå preposisjoner som under og over, mange og få, stor og liten. Orientere seg i de ulike rommene på avdelingen. De eldste kan kjenne igjen firkant, trekant og sirkel. Spille enkle	-Teller til ti i samlingsstunden på norsk – engelsk og evt. de språkene vi har på avdelingen. -Benytter hverdagsaktiviteter som samling, måltid og lek til å utforske tall og mengder -Bruker språket aktivt i forhold til begreper som størst og minst, kort og lang etc. -Bruker enkle grunnformer som trekant, firkant og sirkel i samtale og lek med barna -Puslespill, klosser, lego, magneter og annet materiell.	Matematikkaktiviteter knyttet til de 4 matematiske grunnområdene (tall og telling. Være bevisst på å bruke pluss og minus I daglige situasjoner. -Geometri – kjenne igjen og navngi geometriske figurer som trekanter, firkanter og sirkler. Også I 3D-former som kule, kjegle, pyramide osv. - måling og statistikk, kombinatorikk og sannsynlighet) -lage mønster av ulike slag og bli kjent med symmetri.

Etikk, religion og filosofi **Mål:** **Barnehagen skal reflektere og respektere det** **mangfoldet som er representert i barnegruppa.** **Barnehagen skal gi rom for undring og samtaler og møte barnas spørsmål med respekt**	Oppleve høytider og tradisjon. Kirkebesøk. Oppleve grunnleggende normer og verdier. -lære og dele -vente på tur Kjennskap til ulike følelser. Undre seg	-Vi formidler juleevangeliet og påskebudskapet. -Fokus på vennskap, konflikthåndtering og respekt for hverandre – bruke «være sammen materiellet» -Vi hjelper barna med å finne løsninger	-Diskusjoner og dialoger angående ulikheter og menneskeverd -besøke kapellet sammen med begravelsesbyrå Gi tid og undring over livets gang.
Nærmiljø og samfunn **Mål:** **I barnehagen skal barna få kjennskap til at de er en del av samfunnet og nærmiljøet, og at de er viktige for fellesskapet**	Bli trygg på avdelingen og på uteområdet vårt. Bli kjent og trygg på voksne og barn på avdelingen og etter hvert på begge småbarnsavdelingene. Etter hvert bli kjent med det mest brukte turområdet. Oppleve at gutter og jenter blir behandlet likt. Få en enkel opplevelse av samenes nasjonaldag og 17. mai. Besøke Buen,	-Barna skal oppleve at det tas like mye hensyn til gutter og jenter -Vi jobber aktivt med vennskap og forsøker å motvirke Mobbing -Vi bruker nærområdet aktivt som turområde	-Gå på besøk til bedrifter og arbeidsplasser som f.eks. brannstasjon - Besøke de eldre på institusjonen for eksempel på Luciadagen og i forbindelse med 17.mai.

Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester

Måned	Dato	Tema/aktivitet/fest
August - bli kjent med hverandre og barnehagen	August	Fokus på Trygghet og tilknytning i gruppa
September – vi begynner med 5 års gruppe	Onsdag 9. September Uke 38 Fredag 25. september	Foreldremøte (egen invitasjon) Brannvernuka Høsttakkefest (for barna)
Oktober – barn fra andre land	Mandag 5. Oktober Uke 41 Fredag 9. oktober Fredag 23. oktober Foreldresamtaler	Fotografering gruppebilder Fokus på inkludering, vennskap og motvirke mobbing Vi markerer verdensdagen for psykisk helse (10. oktober) – (tema ikke satt ennå) Vi markerer FN dagen (24. oktober) med fokus på ulike kulturer og ulike matretter (for barna) Foreldresamtaler gjennomføres på noe ulike tidspunkt i perioden oktober/november
November – vi begynner å forberede advent/jul	Foreldresamtaler	
Desember – advent/juleforberedelser: Hvorfor feirer vi jul? Nissen, forventning, spenning og glede.	Tirsdag 1.desember Fredag 11. desember Dato ikke fastsatt Mandag 21. desember	Julespill (for barna) Luciamarkering Julevandring Nissefest (for barna)
Januar – is/snø/vinter		
Februar – tema om samene og forberedelser til karneval	Fredag 5. februar Mandag 8. februar Fredag 19.februar	Samenes nasjonaldag (6. februar), markeres avdelingsvis Fastelaven Karneval (for alle barn)
Mars – Forberedelse påske, vår, endring i naturen	Fredag 19. mars	Påskesamling og påskelunsj (for barna)
April –vår og nytt liv	Dato ikke fastsatt Uke 17	Foreldresamtaler Lille Larven aldri Mett (for barna)
Mai - grunnlovsdagen	Onsdag 6. mai Fredag 14.mai Datoer ikke fastsatt	Foreldremøte nye foreldre Vi markerer nasjonaldagen (for barna) Små besøk for nye familier
Juni – sommeraktiviteter, farvel til dem som skal på skolen	Datoer ikke fastsatt Onsdag 9. juni Juni	Førstesamtale og små besøk for nye familier Sommerfest, egen invitasjon kommer En avslutning for 6 åringene i form av tur/fest

Planleggingsdager for barnehageåret 2026-2027

Planleggingsdagene er sett til:

- Mandag 10. August 2026
- Tirsdag 11. August 2026
- Fredag 06. november 2026
- Tirsdag 30.mars 2027
- Fredag 07. Mai 2027 (dagen etter Kr. Himmelfartsdag)

På planleggingsdagene er barnehagen stengt. Da jobber personalet med å planlegge og evaluere det pedagogiske arbeidet i barnehagen, øke sin kompetanse eller gjøre praktiske arbeid i barnehagen som er nødvendig for å kunne gi et godt pedagogisk tilbud til barna.

Tips til ressurser og verktøy for personalet

Kvalitet i barnehagen: https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/

Barnehagemiljø : https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/

Digital praksis: https://bibsys.instructure.com/search/all_courses?design=udir#337

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO): https://nafo.oslomet.no/barnehage/